

СОУ Гимназија „Добри Даскалов“
Кавадарци

ЕКОЛОГИЈА

Март, 2021 година

Што е ЕКОЛОГИЈА?

Екологијата е научна дисциплина која ги изучува заемните односи на живите организми и нивната интеракција со животната средина.

Темите на интерес на еколозите вклучуваат изучување на составот, поделбата, количината (биомасата), бројот, состојбите на промена во организмите во рамки на екосистемите и помеѓу нив.

Екосистемите се составени од делови кои динамично си дејствуваат и ги вклучуваат организмите, заедниците кои тие ги формираат и неживите компоненти на нивната животна средина.

Што е ЕКОЛОГИЈА?

- Процесите на екосистемите како што се првичната продукција, педогенеза, циклусот на хранливите материи и разновидни активности кои вклучуваат создавање на нишите, го регулираат протекот на енергија и материја во животната средина.
- Овие процеси се одржани од биолошката разновидност. Биоразновидноста се однесува на разновидноста на видовите во екосистемите, генетските варијации помеѓу нив и процесите кои се функционално збогатени од разновидноста на еколошките интеракции.

Што е ЕКОЛОГИЈА?

Екологијата е интердисциплинарна област која во себе ја вклучува [биологијата](#) и [науката за Земјата](#).

Терминот “екологија” (“Ökologie”) за првпат е воведен во [1866](#) година од германскиот научник [Ернст Хекел](#) (1834 г. – 1919 г.).

Старите грчки филозофи како [Хипократ](#) и [Аристотел](#) ги поставиле темелите на екологијата како дисциплина во нивните истражувања за [историјата на природата](#).

Кон крајот на 19 век екологијата преминува во сериозна научна дисциплина. Еволутивните концепти за [адаптација](#) и [природна селекција](#) станале темели на модерната [еколошка теорија](#).

Повеќе може да се поврзе со [еволутивната биологија](#), [генетиката](#) и [етологијата](#). Разбирањето на меѓусебните интеракции на биолошката разновидност и еколошките функции е значаен фокус на интерес во еколошките проучувања.

Што е ЕКОЛОГИЈА?

- Екологијата е исто така и наука за човекот.
- Практичната примена на екологијата е во [заштита и зачувување](#), управувањето со водите и водните станишта, управувањето со природните ресурси ([агроекологија](#), [земјоделство](#), [шумарство](#), [агрошумарство](#), [рибарство](#)), [просторно планирање](#) ([урбана екологија](#)), [здравството](#), [економијата](#), основната и применетата наука и социјалната комуникација на луѓето ([антропогена екологија](#)).
- Екосистемите одржуваат биофизички реакциони (фидбек) механизми со кои ги прилагодуваат метаболичките стапки и еволутивните динамики помеѓу живите (биотски) и неживите (абиотски) компоненти на планетата.
- Екосистемите одржуваат функции за поддржување на животот и произведуваат природен капитал преку регулацијата на [континенталната клима](#), глобалните [биогехемиски циклуси](#), [филтрацијата на водата](#), [почвите](#), [храната](#), влакната, лековите, контрола на [ерозијата](#) и многу други природни карактеристики на научната, историската, економската или суштинската вредност.

Што е ЕКОЛОГИЈА?

- Екологија е наука за природата.
- Тоа е наука која се занимава со односот на човекот кон природата, проучува како ние се однесуваме кон природата и животната околина, но исто така ја изучува и заемната врска на сите живи организми меѓу себе, како и нивниот однос кон опкружувањето и кон животната средина.
- Значи екологијата не го изучува само односот на живите суштества помеѓу себе, туку и нивниот однос кон животната околина: кон почвата, кон климата, кон водата, кон храната ИТН.

Поврзаност со еволуцијата

- Се смета дека екологијата и еволуцијата се блиски дисциплини на науката на животот. Природната селекција, животната историја, развојот, адаптацијата, популациите и наследството се примери за концепти кои се провлекуваат и во еколошката и во еволуционистичката теорија.
- Не постои строга граница помеѓу екологијата и еволуцијата, зошто тие повеќе се разликуваат во нивните области на применет фокус. Двете дисциплини откриваат и објаснуваат појави и уникатни својства и процеси кои оперираат преку различни просторни или временски размери на организацијата.
- Иако границата меѓу екологијата и еволуцијата не е секогаш јасна, сепак јасно е дека еколозите ги изучуваат абиотските и биотските фактори кои влијаат на еволутивниот процес.

Екологија

- Екологијата е интердисциплинарна област која во себе ја вклучува биологијата и науката за Земјата.
- Терминот „екологија“ (Ökologie) за прв пат е воведен во 1866 година од германскиот научник Ернст Хекел (1834 г. - 1919 г.).
- Старите грчки филозофи како Хипократ и Аристотел ги поставиле темелите на екологијата како дисциплина во нивните истражувања за историјата на природата.
- Кон крајот на 19-тиот век екологијата преминува во сериозна научна дисциплина. Еволутивните концепти за адаптација и природна селекција станале темели на модерната еколошка теорија.

Еколошка етика

- ❑ ЕКОЛОШКАТА ЕТИКА ги учи луѓето да внимаваат на природата и да се грижат да имаат добра животна средина.
- ❑ Луѓето ги повредуваат природата и животната средина, има сè помалку дрвја, водите се позагадени, воздухот полош, луѓето прават сè повеќе ѓубре и тешко се справуваат со нечистотијата, климата се менува со лоши последици.
- ❑ Хемиските средства предизвикуваат болести и многу животни проблеми. Атомските средства се многу опасни. Умните луѓе се загрижени поради ваквите опасности и учат дека луѓето треба да се соземат, да постапуваат сериозно и да внимаваат на природата.

ЕКО ПОРАКИ

- Природата е богатство што треба да се чува.
- Во природа одам често, зошто здравјето ми е на прво место.
- Не ја загадувај природата, таа е нашата иднина!
- Засади дрво, засади ја својата иднина!
- Чувај ја планетата Земја, таа ќе ти врати!
- Засади дрво, засади цвет, за поубав свет!
- Штеди вода и тоа е во мода!
- Водата се штеди, затоа што многу вреди!
- Капка вода-капка живот.
- Чист воздух-здрав живот.
- Спаси ја планетата, таа е во твои раце!
- Секоја капка вода се брои.

Ви благодарам на вниманието!

ИЗРАБОТИЛ:
ТОМИСЛАВ ВЕЛИЧКОВСКИ
КЛАС: I-5

Ментор:
Елизабета Иговска - професор по биологија